

Somogy zöld szívében

Beszélgetés Galamb Gáborral, a Kaszó Zrt. vezérigazgatójával

2015 után ismét hazánk egyik legerdősültebb megyéje, Somogy látja vendégül a Kárpát-medencéből összeseregülő magyar erdészeket, az Országos Erdészeti Egyesület 148. Vándorgyűlésén. Az éves nagy találkozóhoz szorosan kapcsolódva ugyancsak a belső-somogyi erdőkben rendezik az idei „Év erdésze” szakmai verseny országos döntőjét is. A kiemelt jelentőségű szakmai és egyesületi rendezvények kapcsán beszélgettünk Galamb Gáborral, a házigazda szerepét felvállaló Kaszó Zrt. vezérigazgatójával.

– Somogy megye és az erdők kapcsán rögtön eszünkbe juthat az a beszédes régi mondás, miszerint: „Nem az erdő van Somogyban, hanem Somogy van az erdőben”. Kaszón is igaz még ez a régi népi bölcsesség?

– Feltétlenül igaz, hiszen 15 000 hektáros egybefüggő erdőtömb közepén várjuk a hozzánk érkezőket. Az ország egyik legkisebb állami erdőgazdasága vagyunk, ugyanakkor a síkvidéki erdők tekintetében a legnagyobb egybefüggő erdőterületen gazdálkodunk. Észak-déli irányban közel 25 km hosszan haladhatunk megszakítás nélküli erdőtömbben.

– A Vándorgyűlésnek helyszínt adó Kaszópusztának és környezetének különleges múltja van, a vadászati hagyományok és az erdőgazdálkodás terén is. Kérlek mutasd be néhány szóban a történeti hátterét!

– Az első írásos emlék Kaszóról 1398. május 5-re datálódik, amikor Zsigmond király birtokadományozás kapcsán említi meg egy latin nyelvű középkori oklevélben.

Ha több évszázadot ugrunk előre az időben, akkor láthatjuk, hogy 1726-tól 1911-ig az esztergomi főkáptalan volt a környék földesura.

Később Karl Christian Kraft Hohenlohe Oebringen herceg vadászat meghívás kapcsán került Kaszóra, és annyira megtetszett neki a terület, hogy az 1900-as évek elején előbb bérbe vette, majd néhány év múlva több részletben megvásárolta a tulajdonosoktól.

A kiváló vadászterület kialakítása mellett intenzív erdőtelepítést is végzett. Mesélik, hogy amikor telefonpóznára lett volna szükség, a herceg nem engedett Kaszón semmit kivágni. A

Tátrából, javorinai birtokairól hozatott alapanyagot.

Ha ismét ugrunk egyet az időben, a II. világháború után 1950-ig a Szovjet Javak Igazgatóságához került a terület, jóvátétel címén. Onnét csak 1950-ben került vissza államközi megegyezés alapján a magyar állam tulajdonába.

Kaszó és tágabb környezete 1967. július 1-én került a Honvédelmi Minisztériumhoz, egészen 2010-ig. Megjegyzem, hogy a Földművelési Minisztérium tulajdonosi joggyakorlása mellett a vagyonkezelő jelenleg is a HM.

A Vándorgyűlésre érkező érdeklődő résztvevők megismerkedhetnek majd Kaszó részletes történetével is, a rendezvényre megjelenő Kaszó 600 éve című könyv segítségével.

hez igazítva, évi 50-70 hektár területen tudja a Társaság megoldani ezt a problémát.

A honvédségi múlt okozza azt a gondot is, hogy míg az erdőterület fel-társága a terület nagy részén az országos átlagnál jobb, éppen az említett déli részen a korábbi elzártság miatt a közelítő úthálózat hiányzik, vagy nem megfelelő. Ezen a területrészen több esetben a szükséges kiszállítás, vagy többszöri anyagmozgatás szintén többletköltséget ró az erdőgazdaságra.

A fenti problémák természetesen megoldhatók, de egy „átlagos” erdőgazdaság működéséhez képest többlet felkészültséget követelnek meg a szak-személyzettől, amelynek munkatársaink képesek is megfelelni.

Galamb Gábor a Kaszó Zrt. vezérigazgatója Tusnádfürdőn vette át 2016-ban az OEE Vándorgyűlések vándorzászlaját

– E sok ezer hektárnyi kiterjedésű erdővidék, vízfolyásokkal szabdaltsága számos szakmai kihívást is rejt. Milyen feladatokat kell ma a gyakorlatban megoldanotok, ha a honvédségi múlt, a klímaváltozás és a vízvisszatartás kérdéskörére, vagy a termőhelyi adottságokból adódó erdőművelési nehézségekre gondolunk?

– A honvédségi múlttal kapcsolatban az egyik legfontosabb feladat a korábban lőtérként használt területek löszermentesítése, illetve az értékesítés előtt az ún. szilánkos anyag kiszűrése. Az éves erdőgazdálkodási terv-

A fentiekben felsorolt másik három témakör szorosan összefügg egymással. A Társaság üzemi területének csaknem 90 százaléka a Belső-Somogyi Homokvidék erdészeti tájba tartozik, az alapkőzet savanyú homok.

Ezen a termőhelyen mintegy száz évvel ezelőtt intenzív belterjes módszerekkel gyönyörű kocsányos tölgyes erdőt telepített az akkori tulajdonos. Az elültetett csemetékét szinte kertészeti módon gondozták, kapálták, ugyanakkor mivel ezek előtte főként legelőterületek voltak, a talajban nem volt cserbogar-pajor fertőzőtségek.

Jelenleg a százéves, vagy idősebb erdőben mindenhol ott található a pajor a talajban, amely közben a klímaváltozás miatt egyre melegebb és szárazabb. Így előáll a kettős veszélyforrás, hiszen a szárazság miatt amúgy is legyengült ellenállóképességű csemetét támadja meg a pajor.

Évről-évre érzékelhető, hogy egyre kevesebb a csapadék, jelenleg is mintegy három havi mennyiség hiányzik már. Emiatt a legtöbb esetben az erdősítésekben nem az első kivitelek elvégzése okozza a gondot, hanem a két-három éves jól indult erdősítések a folyamatos csapadékhiány és a pajor kártétel kettős szorításában nem tudnak fejlődni, sőt ritkulni kezdenek.

A területet tarkító vízfolyások ebben valamennyire segítik munkánkat, de a száraz homoktalajon sok esetben már egy-két méteres szintkülönbség – akár egy erdőrésztelen belül is – komoly eltéréseket okoz a termőképességben.

Az erdőrésztelen egyik sarkában mézgás égerrel kell végezni az erdősítést, mert szinte egész évben víz alatt áll, száz méterrel arrébb, és másfél méterrel magasabban pedig olyan száraz a talaj, hogy csak a cser a megfelelő fafaj, már a kocsányos tölgynek sem alkalmas a termőhely.

Éppen a kisvízfolyások adta lehetőséget kihasználva, illetve látva, hogy a rendelkezésre álló csapadék sem egyenletesen, hanem sokszor kiszámíthatatlanul érkezik, 2015 évtől kezdődően a nemzetközi LIFE+ programhoz csatlakozva több tavat érintő vizes élőhely fejlesztéseket, illetve több időszakos és állandó vízfolyást érintve, vízviszartartási munkákat végez a Társaság. Ez lehetőséget biztosít, hogy a téli, kora tavaszi csapadékot tovább a talajban tartsuk, ezzel is javítva a termőhely minőségét.

A Társaságnál a klímaváltozás legmarkánsabb jele az előbb említett kiszámíthatatlan, vagy elmaradó csapadék. Ha viszont ez hosszú távú változás lesz, akkor meg kell fontolni a folyamatban lévő és jövőendő erdőfelújítások célállományaik helyes kiválasztását. Hiszen sok esetben, ahol a jelenlegi erdősítési előírások kocsányos tölgyesek felújítására kötelezik a Társaságot, lehet, hogy ötven, vagy száz év múlva már cseres termőhelynek sem lesznek megfelelőek.

Ezt jelenleg csak találgatni lehet, kialakult módszer, eljárás nincs, ugyanakkor egyre több szakmai szervezet hívja fel ugyanerre a figyelmet. Meg kell jegyezni, hogy a jelenlegi törvényi keretek

ezeket a prognózisokat nem veszik figyelembe, az erdőfelújítások célállomány előírásai nagyon kötöttek.

– Nem régen adtuk át egy különleges lombkorona tanösvényt, mely az első ilyen létesítmény, amely állami erdőgazdaság beruházása során valósult meg. Az erdészeti társaságok közjóléti szerepvállalása mára szinte önálló ágazattá nőtt. A Kaszó Zrt. milyen működési, fejlesztési elképzelésekkel látja el ezt a feladatkörét?

– A lombkorona tanösvény a legújabb a közjóléti fejlesztéseink sorában, és annak ellenére, hogy reméltük annak sikerességét, ilyen nagymértékű érdeklődésre nem számítottunk. Egyébiránt ugyanúgy, ahogy valamennyi erdőgazdaság, mi is kiemelt figyelmet fordítunk a közcélú turisztikai fejlesztésekre. És valóban, mára ez a feladat olyan mértékűvé vált, hogy hamarosan munkába álló új munkatársunk egyik fő feladata lesz ennek a koordinálása.

Öt évvel ezelőtt döntött úgy a Társaság vezetése, hogy kialakítja a Kaszói Kirándulóközpontot, és erre mintegy „felfűzve” a különböző attrakciókat, tartalmas nap vagy akár napok eltöltésére nyújt lehetőséget az érdeklődőknek Kaszón, Somogy Zöld szívében.

Ezt a célt szolgálva az erdei vasút mellett most már több tanösvény, vadspark, erdei tábor, játszótér, piknikezésre alkalmas főző- és sütőhelyek, vagy akár a legújabban „üzembe állított” lombkorona tanösvény áll rendelkezésre.

– A jubileumi erdélyi vándorgyűlés után nem kis kihívás a vándorgyűlés és az Év erdésze szakmai verseny helyszíneit, programjait, hátterét biztosítani. Egy ekkora országos esemény jelentős többlet leterhelést jelent a helyi kollégáknak. Mi motivál benneteket az OEE Titkárságával közösen végzett szervezési munka során?

– Valóban az erdélyi nagy sikerű Vándorgyűlés után nehéz szebbet-jobbat alkotni, de mi tesszük a dolgunkat, igyekszünk olyan színvonalú rendezvényt szervezni, ami egyrészt méltó az Egyesület Vándorgyűléseinek hagyományához, másrészt pedig a kaszói nagyzrendezvények színvonalához is.

Feltétlenül nagy motivációt jelent – annak ellenére, hogy a vadászok, vérebesek nagy „családjának” már több megyei, országos és nemzetközi rendezvényt is szerveztünk-, hogy Kaszó még soha sem volt házigazdája az erdészettársadalom legnagyobb összejövetelének!

– A terepi programok mindig kiemelten fontos részei a vándorgyűlésnek, az ünnepi közgyűlés mellett. Mivel várjátok az ország minden tájáról összejövő kollégákat, a vendégeket? Röviden mutasd be kérlek!

– Összesen tíz terepi programot tervezünk. Az OEE kérésének, valamint a hagyományoknak megfelelően a programok döntő többségében a szakmát igyekeztünk előtérbe helyezni, de azért bebecsempesztük a környék kulturális értékeinek, csodás természeti környezetének bemutatását is. Sőt, egy határon átnyúló programot is kínálunk a résztvevőknek!

Szeretnénk megmutatni azokat a feladatokat, kihívásokat, amelyek a síkvidéki homoki erdei „létből” adódnak, a HM-es múlt kapcsán a lőtereken történő erdőgazdálkodás nehézségeit, körülményeit, és egy program erejéig bepillantást nyújtunk a magán-erdőgazdálkodás hétköznapijaiba is.

Azt remélem, – ahogy azt valamennyi hozzánk ellátogató vendég esetében is szeretném –, hogy a rendezvény végeztével teljesüljön az az évekkel korábban kitűzött célunk, miszerint: aki egyszer Kaszó levegőjét szívtatta, örökké szomjazzon utána!

– Megköszönve a beszélgetést jó időjárást, tartalmas programokat és sikeres rendezvényt kívánok!

Nagy László

Fotó: Nagy László, Kaszó Zrt.